

# FRANCISCANEN BIJ DE VERENIGDE NATIES

Er gaat een verhaal rond dat de franciscanen ooit is gevraagd om een kerkelijke raadpleging voor de paus te organiseren. Er was geen andere orde, zo redeneerde hij, met zulk een grote verspreiding over de hele wereld. Eeuwen later realiseerde Dionysius Mintoff, een minderbroeder uit Malta, zich dat hij dit principe opnieuw kon toepassen. Als er overal franciscanen zijn, waarom zouden die dan niet de zorgen van de onderdrukten kunnen delen met wereldleiders?

Dit idee vond een grote weerklink onder zijn zusters en broeders. In de jaren tachtig was er een groeiend besef dat veel van de uitdagingen die ze ervoeren in de gemeenschappen waarin ze leefden en werkten, niet op zichzelf stonden. Toen broeder Dionysius voorstelde dat ze deze problemen aan de orde zouden moeten stellen bij de Verenigde Naties, klonk dit voor velen als een logische vervolgstap van het werk dat ze al deden met de commissies voor Gerechtigheid, Vrede en Eerbied voor de Schepping.



*franciscanen bij de VN*

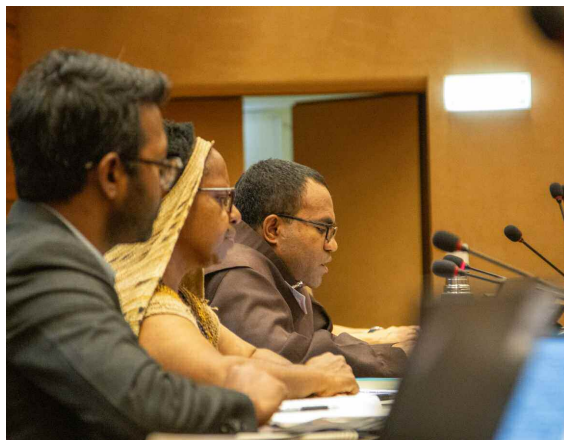
Het bleek al snel dat niet alleen de franciscanen deze ambitie hadden. Toen de Broeders van Brooklyn in New York – waar het VN-hoofdkwartier staat – hun idee op-



**Franciscans International**

A voice at the United Nations

perden tijdens een ontmoeting met de adjunct-secretaris-generaal van de VN, vroeg deze simpelweg: “waarom zijn jullie er nu pas?” Met de zegen van de Conferentie van de Franciscaanse Familie, waar alle leiders van de beweging samenkwamen, werd Franciscans International opgericht als de franciscaanse stem bij de VN.



*franciscanen bij de VN*

Maar wat betekent dit in de praktijk? Franciscanen en de VN gebruiken een ander vocabulaire, maar delen vaak dezelfde zorgen. Franciscanen hebben het over de zorg voor de schepping, terwijl de VN praat over milieubeleid. Wij zetten ons in voor menselijke waardigheid. De VN heeft het over mensenrechten. Franciscans International bestaat om een brug tussen deze twee werelden te slaan.

Sinds 1989 wordt onze organisatie erkend door de VN. Dit betekent dat alle informatie die we delen onderdeel uitmaakt van de

officiële stukken en dat we mee mogen praten tijdens onderhandelingen en vergaderingen. We kunnen ook broeders en zusters uitnodigen in Genève of New York waar ze hun verhaal kunnen delen met de internationale gemeenschap en oplossingen voor deze problemen kunnen voorstellen. Franciscans International helpt hen om de juiste taal en werkwijze te vinden om dit te kunnen doen.

De VN zelf is een complexe organisatie waarin talloze diplomaten, ambtenaren en andere deskundigen zich bezighouden met een breed scala aan problemen – soms urgent, maar vaak ook met een tijdlijn die zich over decennia kan uitstrekken. Om dit te kunnen doen zijn ze vaak afhankelijk van non-gouvernementele organisaties zoals Franciscans International, die informatie verzamelen of expertise leveren. Vooral in gevallen dat regeringen mensenrechtenschendingen proberen te bagatelliseren, kan feitelijke informatie van buitenaf cruciaal zijn om te weten wat er echt aan de hand is.



*franciscanen in Benin*

Een voorbeeld hiervan is het werk van de franciscanen in Benin. In dit land bestaat een hardnekkig bijgeloof dat sommige kinderen hekserij kunnen bedrijven. Om de familie en de gemeenschap te beschermen worden deze kinderen vaak kort na

hun geboorte gedood. Franciscanen proberen al decennia om zoveel mogelijk ‘tovenaarskinderen’ te redden, vaak door directe interventies met de families of beulen. Maar telkens als ze probeerden om de structurele oorzaken van het probleem aan te pakken kregen ze geen steun van de autoriteiten.



*franciscanen in Benin*

In 2008, tijdens een routineonderzoek van Benin door één van de VN’s mensenrechtencommissies, brachten de franciscanen deze rituele kindermoord ter sprake. Voor het eerst moest de regering in een publiek forum vragen beantwoorden over hoe ze dit konden laten gebeuren. In de daaropvolgende jaren bleven we dit probleem op tafel leggen wanneer we maar konden. Uiteindelijk begonnen ook andere regeringen te eisen dat Benin actie zou ondernemen. Tijdens zulke bijeenkomsten kwamen de franciscanen vervolgens ook met concrete oplossingen.

Door deze druk veranderde Benin uiteindelijk het wetboek van strafrecht, zodat kinderen beter beschermd worden. Er werd ook een nieuw systeem ingevoerd voor geboorteaangiftes, zodat kinderen niet zomaar verdwijnen. Ondertussen bleven franciscanen de gemeenschappen zelf bezoeken waar ze nog steeds bewustwordingscampagnes voeren. Ze creëer-

den ook een soort 112 voor moeders die vrezen dat hun kind gevaar loopt. Het heeft lang geduurd, maar in 2019 concludeerde UNICEF dat, dankzij de combinatie van het werk van de franciscanen in Benin en bij de VN, rituele kindermoord nauwelijks meer voorkomt in Benin.

De franciscanen zijn nog altijd overal. Bij de VN werken we met broeders en zusters uit de hele wereld: van West-Papoea, waar we onderdrukking en geweld documenteren, tot Oeganda, waar franciscanen pro-

beren een einde te maken aan kinderhuwelijken, en Amerika, waar ze bescherming bieden aan vluchtelingen en migranten. Maar wat het onderwerp ook is, de rode lijn blijft hetzelfde: we luisteren naar de gemarginaliseerden, zetten problemen op de kaart, en gebruiken onze toegang tot de VN om franciscaanse oplossingen aan te dragen.

Thomas Kleinveld  
medewerker Franciscans International  
locatie Genève